

Den Země 2023 v Chrudimi

Zdravé město
Chrudim

25. dubna 2023 • úterý
Klášterní zahrady
od 9.30–17.30 hodin

 Den Země
„Naslouchejme přírodě a vnímejme ji!“

Den Země se koná každoročně 22. dubna a je věnován planetě Zemi – ekologicky motivovaný svátek upozorňuje lidi na dopady ničení životního prostředí a rozvíjí diskuzi o možných cestách řešení.

22. 4. 1970 proběhla první kampaň pod názvem Den Země ve Spojených státech amerických. Požadovala zvýšit energetickou účinnost a hledat obnovitelné zdroje energie, recyklovat materiály a odpady, vyloučit z používání chemikálie a odpady, které ničí ozónovou vrstvu Země atd.

Kampaň, která měla za cíl prosadit otázku ochrany životního prostředí do politické diskuse a podpořit veřejný zájem o tuto problematiku, inicioval americký senátor Gaylord Nelson za podpory ostatních amerických politiků. Akce se v roce 1970 zúčastnily milióny občanů USA, a to zejména studentů základních, středních a vysokých škol. Kampaň měla nebývalý ohlas a dala vzniknout tradici oslav Dne Země – 22. dubna – jako mezinárodního svátku životního prostředí.

V roce 1990 se k americké tradici připojil zbytek světa. 200 miliónů lidí na celém světě ze 140 zemí znovu dokázalo, že se zajímají o ochranu životního prostředí na Zemi. Zprávy z celého světa informovaly o pochodech, soutěžích, koncertech, festivalech, ekotrzích, úklidových akcích a jiných aktivitách na 3 600 místech a ze Dne Země 1990 se tak stala největší veřejností organizovaná aktivita v historii. Akci Den Země podporuje celá řada významných organizací, osobností, vědců i politiků.

Od roku 1990 je 22. duben jako světový svátek životního prostředí slaven i v České republice.

Největší význam Dne země spočívá v tom, že umožňuje i té nejmenší organizaci a jednotlivcům zařadit svůj malý příspěvek k péči o životní prostředí do celostátního a celosvětového kontextu. Den Země umožňuje spojit síly k výraznějšímu oslovení široké veřejnosti i představitelů politické i ekonomické moci ve jménu ochrany přírody a životního prostředí. Každým rokem takto probíhá velké množství akcí, do kterých se stále více zapojují vedle nevládních organizací zejména školy, místní a státní úřady, místní samospráva a velké množství jednotlivců. Dnes slaví Den Země víc jak miliarda lidí ve 193 státech světa. Den Země se tak stal největším sekulárním svátkem, který slaví lidé společně na celé planetě bez ohledu na původ, víru či národnost.

Neoficiální vlajka Dne Země od Johna McConnella

V Chrudimi je Den Země pravidelně připravován ve spolupráci s partnery z oblasti neziskových organizací i podnikatelské sféry.

Partneři letošní kampaně, kteří se podíleli na organizaci a kteří si pro návštěvníky oslav připravili doprovodný program, byli: Rodinné centrum Mama klub, Zelený dům Chrudim, DDM Chrudim, Městské lesy Chrudim s.r.o., Momo Chrudim, o. p. s., Ekocentrum Paleta, Regionální muzeum v Chrudimi, Střední škola zemědělská a VOŠ Chrudim, Vodní zdroje Chrudim, Technické služby Chrudim 2000, spol. s r. o., Informační středisko EU Europe Direct Pardubice, MAS Chrudimsko.

Loga partnerských organizací

Dům dětí a mládeže
Chrudim

Technické služby
Chrudim

Městské lesy
Chrudim

STŘEDNÍ ŠKOLA ZEMĚDĚLSKÁ
a VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA
Chrudim

Ekocentrum PALETA
pobočka Chrudim, Strojařů 846

MOMO CHRUDIM, o.p.s.
sociální, umělecké a vzdělávací projekty

REGIONÁLNÍ
MUZEUM
V CHRUDIMI

MAS Chrudimsko

VODNÍ ZDROJE
CHRUDIM

EUROPE DIRECT

Městská knihovna
Chrudim

Město Chrudim společně se svými partnery připravilo letošní oslavy **Dne Země 2023 na úterý 25. dubna od 9:30 – 17:30 hod**, místem konání oslav byly zvoleny opět krásné Klášterní zahrady v Chrudimi. Oslavy letošního ročníku Dne Země se nesly v duchu motto: „Naslouchejme přírodě a vnímejme ji!“

Snahou letošních oslav bylo seznámit návštěvníky akce s tematikou adaptace města na klimatickou změnu. Konkrétně pak s tím, jak ochraňovat půdu, vodu, třídit odpad.

Akci navštívilo v průběhu celého dne přibližně 3500 účastníků. V letošním roce nás provázelo nádherné jarní počasí.

PÓDIOVÝ PROGRAM OSLAV KLÁŠTERNÍCH ZAHRADÁCH

Pódiový program 25. dubna 2023:

9:30 Zahájení Dne Země

9:45 „Vodnické pohádky“ v podání loutkového divadla AHOJ Libora Štumpfa

14:00 Muzikoterapeutická pohádka Markéty Havlové - Příběhy měsíční duhy – "Pohádka, co voní po heřmánku"

15:00 Hudební vystoupení žáků ZUŠ Chrudim

15:45 Kabaretní vystoupení Jana Petráše (Poplety) „Hej přírodo“

16:15 Hudební vystoupení kapely Pouta

Celý program zahájila koordinátorka Zdravého města Chrudim Šárka Trunečková a starosta města Ing. František Pilný, MBA. Po krátkém úvodu se účastníci Dne Země mohli těšit z pohádky „Vodnické pohádky“, kterou si připravil Libor Štumpf. Odpolední program odstartovalo opět představení pro děti tentokrát muzikoterapeutická pohádka Markéty Havlové – Příběhy měsíční duhy – „Pohádka, co voní po heřmánku“, na které navázalo hudební vystoupení žáků ZUŠ Chrudim a následně kabaretní vystoupení Jana Petráše (Poplety) „Hej přírodo“. Celý pódiový program a zároveň i celý Den Země zakončila svým vystoupením kapela Pouta.

V průběhu celého dne byly účastníkům doprovodných akcí „Nakrmte Hliníkožrouta“ a „Uklidme svět“ předány pamětní listy. Výherci v jednotlivých kategoriích (MŠ, ZŠ a SŠ) obdrželi hodnotné ceny v podobě programů lesní pedagogiky pro děti a studenty v Městských lesích Chrudim a pro SŠ certifikát na výběr Skutečného dárku.

Přehled doprovodných akcí

NAKRMTE HLINÍKOŽROUTA

Výherci získali dárkové certifikáty na programy lesní pedagogiky pro děti a studenty v Městských lesích Chrudim a na výběr Skutečného dárku.

Nakrmte Hliníkožrouta 2023 - POŘADÍ

název zařízení	celkem kg	počet účastníků akce	průměr na 1 osobu/kg	pořadí
Mateřská škola, Chrudim 2, Dr. Jana Malíka 765	30,5	170	0,18	2
Mateřská škola, Chrudim 4, Strojařů 846	185	100	1,85	1
Speciální základní škola Chrudim, Školní náměstí 228	214	15	14,27	1
Střední škola zemědělská a Vyšší odborná škola Chrudim	15	100	0,15	1
ZŠ Dr. Peška	939,7	300	3,132333333	2
MŠ Víta Nejedlého	13	90	0,144444444	3
Bohemia - Hotelová škola a Střední pedagogická škola a Základní škola s.r.o.	23	135	0,17037037	3
Celkem	444,5	910	x	

UKLIĎME SVĚT! 27. 3. – 23. 4. 2023

Hlavním přínosem této akce je posílení povědomí o odpovědnosti každého jednotlivce za stav životního prostředí, ve kterém žijeme.

V letošním roce se k akci Uklidme svět přihlásilo **29 zařízení s více než 2000 pomocníky** (MŠ Dr. J. Malíka, MŠ Strojařů, MŠ Sv. Čecha, MŠ Na Valech, MŠ U Stadionu, MŠ Víta Nejedlého, Speciální základní škola a praktická škola, SDH Topol, SDH Medlešice, Střední škola zemědělská a VOŠ Chrudim, Obchodní akademie Chrudim, ZŠ Dr. Peška, ZŠ U stadionu, MŠ a ZŠ Na rovině, ZŠ a SŠ Bohemia, Mama klub, Šance pro Tebe, Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Futur Chrudim, , Městské lesy Chrudim, Dům dětí a mládeže, Vodácké sdružení Kačeři, Dobrovolnické centrum Farní charity, Ekocentrum Paleta - pobočka Chrudim a Amalthea Chrudim, dobrovolníci z řad veřejnosti). Úklid veřejných prostranství, okolí dětských hřišť, parků, sídlišť, školních zahrad a jejich přilehlých prostor, likvidace černých skládek a řeky Chrudimky probíhal od 27. března do 23. dubna a celkem bylo sesbíráno 1,98 tun odpadu.

Od roku 2016 došlo ke spojení již tradiční akce Uklidme svět a celorepublikové akce Uklidme Česko, která letos připadla na 2. dubna. Uklidme svět a Uklidme Česko mají stejný cíl, a to nejen zapojit mnohem více dobrovolníků a uklidit ještě více černých skládek, ale i rozšířit povědomí o této akci mezi širokou veřejnost a vyvolat celospolečenskou diskusi k problematice černých skládek a nepořádku kolem nás. Více informací je možné nalézt na tomto odkazu <http://www.uklidmecesko.cz/>. Statistiky o celorepublikovém úklidu za rok 2023 k dispozici [zde](#).

Předání pamětních listů za účast v doprovodné akci Uklidme svět 2023

Foto z úklidů

Mama klub Chrudim

MŠ Víta Nejedlého

MŠ Svatopluka Čecha

Šance pro tebe

ZŠ Dr. Peška

JAKÉ AKTIVITY ČEKALY NA ÚČASTNÍKY AKCE?

Nově jsme pro dětské návštěvníky připravili **naučnou stezku** s názvem „**Přírodě blíže**“. Stezka propojila 11 stanovišť, na kterých se plnili krátké úkoly týkající ekologie, ochrany životního prostředí apod. Za splněné otázky pak účastníci získali drobnou odměnu.

Ekocentrum Paleta Chrudim letos nabízela dílnu s výrobou ručního papíru se zalisovanými květy. Děti si vyzkoušeli využití starého papíru na výrobu recyklovatelného ručního papíru tradiční starou metodou. Zapojila se též do stezky a děti poznávaly přírodu smysly – hmatem.

Mama klub Chrudim si pro návštěvníky připravil fairtradovou kavárnu Café Zeměplocha, kde byla nabízena káva, čaj, ovocné limonády, zákusky z fair trade a regionálních surovin. Zájemci se samozřejmě mohli dozvědět spoustu zajímavých informací i o samotném hnutí fair trade. Děti zde také mohly navštívit tvořivou dílnu, kde zanechávaly přání Zemi a malovaly svoji ruku na strom poselství.

Vodní zdroje Chrudim si připravili téma ochrany vody a zdrojů pitné vody pro Chrudim. Zapojili se i do stezky s tématem koloběhu vody v přírodě.

MěÚ, odbor životního prostředí si pro návštěvníky připravil informace k třídění odpadů a s tímto tématem se zapojil i do stezky včetně poznávání stromů a listů podle siluet.

Střední škola zemědělská a VOŠ Chrudim připravila pro děti ukázkou živých zvířátek např. králíci, krocan, slepice hedvá-bničky a velké oblíbeně se těšilo telátko. I zde bylo stanoviště stezky zaměřené na téma využití přírodních produktů k výrobě potravin. Studenti dále pomáhali na jednotlivých vzdělávacích stanovištích.

Městské lesy Chrudim ve svém stánku měli opět připraveno environmentální vzdělávání o lese, vztazích a procesech probíhajících v něm, dále zde byla např. ukázkou trofejí a kožešin. I oni se připojili ke stezce a děti zde poznávaly stopy zvířat.

IC EU Pardubice představilo program pro děti zaměřený na životní prostředí, biodiverzitu a velkoformátové puzzle Evropy.

Zelený dům Chrudim si připravil poznávací hry pro děti týkající se luk a opylovačů na nich. Bylo zde také jedno stanoviště stezky.

DÍLNY TRADIČNÍCH LIDOVÝCH ŘEMESEL

V rámci doprovodného programu oslav nechyběly, jako každý rok, **dílny tradičních lidových řemesel**. Návštěvníci se tak mohli seznámit s prací provazníka, dráteníka, kováře a dále si mohli vyzkoušet poznávání řemesel.

VE STÁNCÍCH SE PŘEDSTAVILI

Ve stáncích se představili: Jídelna Kruh zdraví – ochutnávka zdravých pokrmů z netradičních surovin • Královské dobroty – další chutné občerstvení • Worldcoffe se svojí výbornou kávou • Zdravá výživa Rebarbora • Odborné učiliště z Chroustovic se svými výpěstky a medem • Tradiční české pečivo trdelník • Ručně vyráběná mýdla – mýdlárny Venuše • Bio zelenina • p. Valentová – sklářská a keramická výroba • Matajula – ručně vyráběný textil a bižuterie • Tepané šperky paní Doskočilové • Bylinné sypané čaje a tinktury Hany Binkové • Zmrzka Bellezza a spousta dalších ☺

Další foto z akce

Královské dobroty

Mýdlárna Venuše

Hudební a divadelní vystoupení

„Vodnické pohádky“ v podání loutkového divadla AHOJ Libora Štumpfa

Muzikoterapeutická pohádka Markéty Havlové - Příběhy měsíční duhy – "Pohádka, co voní po heřmánku"

Hudební vystoupení žáků ZUŠ Chrudim

Kabaretní vystoupení Jana Petráše (Poplety) „Hej přírodo“

Hudební vystoupení kapely Pouta

SOUČÁSTÍ OSLAV DNE ZEMĚ BYLY TYTO AKCE:

25. 3. 2023 – Vynášení Morany

Za společného zpěvu jsme se rozloučili s Paní Zimou a přivítali jsme jaro. Hudebně celou akci doprovázela paní Iva Malinová a Klíčenky. Sraz byl u Zahradnictví Mikanovi. A děti házely do řeky vlastnoručně vyrobené doma Moranky. Pořádal Mama klub Chrudim a akce se zúčastnilo 40 osob.

6. 4. 2023 – 9. 4. 2023 – Hledání jara 2023

Individuální zapojení do celostátní akce příznivců přírody. Detaily najdete na: <https://www.emop.cz/hledani-jara-archiv>. Společně jsme také hledali jaro.

12. 4. 2023 – Jarní rozjímání chrudimským parkem, beseda a promítání v DS Pohoda

Zelený dům Chrudim, z.s. uspořádal besedu v DS Pohoda, při které účastníci poznávali řadu zajímavých míst z přírody Čech, Moravy nebo Slovenska, ale také i přímo u nás v Chrudimi. Akce se zúčastnilo 32 osob.

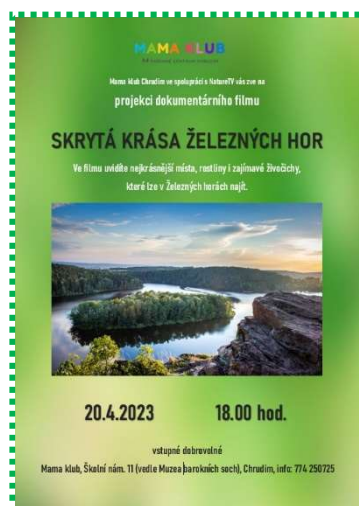
13. 4. 2023 – cestovatelská přednáška „Galapágy“

Mama klubu Chrudim uspořádal cestovatelskou přednášku Soni Janovské na téma „Galapágy – unikátní příroda na dosah“. Akce se zúčastnilo 25 osob.

20. 4. 2023 – „Skrytá krása Železných hor“

Mama klub Chrudim domluvil projekci nového dokumentárního filmu s názvem „Skrytá krása Železných hor“. Film je o kráse Železných hor, kterou je nutné hledat, ale o to více si jí pak ceníme. Ve filmu jsme viděli nejkrásnější místa, rostliny i zajímavé živočichy, které lze v Železných horách najít. Projekce se zúčastnilo 23 osob.

22. 4. 2023 – přednáška na téma „Příroda na zahradě i ve městě a praktické rady jak zvýšit její druhovou pestrost a rozmanitost“

Zelený dům Chrudim, z.s. ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem Chrudim uspořádali v prostorách jídelny Střední školy Zemědělské a VOŠ Chrudim přednášku na téma „Příroda na zahradě i ve městě a praktické rady jak zvýšit její druhovou pestrost a rozmanitost“. Přednášky se zúčastnilo 15 osob.

29. 4. 2023 – Otvírání studánek

V sobotu 29. dubna proběhlo v rámci akce „Uklidme svět „u rozhledny Bára již tradiční Otvírání studánek. Během něj si děti mohly projít Lesní stezku za studánkou s úkoly. Na jejím konci se čistilo a uklízelo okolí studánky. Na závěr došlo na slavnostní otevření studánky. Akci pořádali Městské lesy Chrudim a DDM. I přes velmi nepříznivé počasí se jí zúčastnilo 170 osob.

30. 4. 2023 – Vítání ptačího zpěvu v parku Střelnice – Ptačí ostrovy

Zdejší ptactvo nám přiblížil ornitolog Roman Hellinger, DiS.
Sraz byl v 8:00 u Červené kapličky. Akce se zúčastnilo 27 osob.

**Poděkování za spolupráci na kampani patří všem,
kteří se podíleli na zdárném průběhu kampaně Dne Země.**